

ΚΣΤ' ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΟΜΗΡΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ
(27-31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2011)

Με εξαιρετική επιτυχία πραγματοποιήθηκε, στην πατρίδα του Οδυσσέα, την όμορφη και κοσμοξακουσμένη Ιθάκη, στην «καρδιά» του Ιονίου πελάγους, την περιφανή (εὐδείελον, ν .212) ομηρική Ιθάκη, το ΚΣΤ' Σεμινάριο ομηρικής φιλολογίας με θέμα: ἡ θάλασσα (ἄλς δῖα) στα ομηρικά ἔπη: ἐνάλιες θεότητες – θαλασσινά επεισόδια. Εισηγήσεις στο σεμινάριο που έγινε στην αίθουσα Συνεδρίων και Κινηματογράφου¹ Ιθάκης έγιναν από τους: Χριστίνα Βεϊκου, Ο μαγικός κόσμος της θάλασσας στην Οδύσσεια, Βασίλειος Πετράκης, Ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης. Απόψεις της κοσμολογικής σημασίας της θάλασσας στο Αιγαίο της Χαλκοκρατίας, Παναγιώτης Κοντονάσιος, Οι Τρώες και η θάλασσα, Βασίλειος Μάστηρος, Φυσική και μεταφυσική θάλασσα στον Όμηρο, Ζωή Παπαδημητρίου, Θαλάσσιες θεότητες: από το μύθο στο λόγο, Αναστάσιος Στέφος, Οι Νηρηίδες στην ομηρική ποίηση, Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, Η μορφή του Πρωτέα στην ομηρική ποίηση, Ελένη Παπαδογιαννάκη, Θαλασσινά επεισόδια: Το επεισόδιο της Ινώς και η λειτουργία του στην Οδύσσεια: συγκρίσεις και αναλογίες, Μενέλαος Χριστόπουλος, Πλοία και κυβερνήτες στην Οδύσσεια, Άννα Πολατίδου, Καράβια και ναυάγια στην Οδύσσεια: από τα ναυάγια της πλεύσης στα ναυάγια της

ύπαρξης, Κώστας Αντύπας, Το ναυτικό βασίλειο της Ιθάκης: ρότες και άνεμοι στην εποχή του Χαλκού, Μαρία Παπαευσταθίου, Στις αμμουδιές του Ομήρου, Αλίκη Γαλιατσάτου, Η μορφή της Θέτιδας στην Ιλιάδα, Αριάδνη Γκάρτζιου – Τάττη, Θυσίες παρά θιν' άλός, Ζωή Κατσιαμπούρα, Οι ταξιδιώτες της επικής θάλασσας: ο Γκιλγκαμές και ο Οδυσσέας, η αθανασία και ο νόστος, Γεώργιος Κράϊας, Οι «Νόστοι» της Οδύσσειας, Παναγιώτης Βούζης, Ανταγωνιστικά θαλασσινά ταξίδια κάτω από την επιφάνεια της Οδύσσειας, Αναστάσιος Δασταυρίδης, Η αποκατάσταση της αδικίας του εὐρυκρείοντος Ποσειδώνος, Παρθένα Καρατζόγου, Θηλυκή θαλάσσια γοητεία: απειλή για τον ανδρισμό του Οδυσσέα. Στις επτά συνεδρίες προήδρυσαν οι: Μενέλαος Χριστόπουλος, Χριστίνα Βέικου, Γεωργία Χαριτίδου, Αριάδνη Γκάρτζιου – Τάττη, Χριστίνα Βέικου, Αναστάσιος Στέφος, Μάχη Παϊζη – Αποστολοπούλου.

Παράλληλα, στο πλαίσιο των εργασιών του Σεμιναρίου λειτούργησε, στην αίθουσα του Μορφωτικού Κέντρου, έκθεση με παρεμφερές θέμα: Η θάλασσα των θεών, των ηρώων και των ανθρώπων στην αρχαία ελληνική τέχνη, με επιλεγμένες παραστάσεις της αρχαίας ελληνικής κεραμικής και απεικονίσεις από αγγεία διάφορων μουσείων (Αθηνών, Λούβρου, Βερολίνου, Μονάχου, Πολυγύρου, συλλογής Νιάρχου), που εξιστορούν τη θάλασσα στους αρχαίους

χρόνους, ως ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης για την τέχνη και τη λογοτεχνία όλων των εποχών.

Ακόμη ο Σύλλογος Φιλομήρων Ιθάκης «Εὐχὴν Ὀδυσσεῖ», συνεχίζοντας την πρωτοβουλία του τέως Επαρχείου Ιθάκης, απένειμε το βραβείο Οδυσσέως – Πηνελόπης 2011², στους δύο Ιθακήσιους συγγραφείς – ομηριστές: Δημήτρη Παῖζη, Δάνια και Χρήστο Τζάκο, και οργάνωσε εκδήλωση, στην κεντρική πλατεία της πόλης, πλησίον της προτομής του Ομήρου, με ομιλία του λαογράφου και συγγραφέα Γιώργου Λεκάκη, με θέμα: Αρχαίοι σχολιαστές του Ομήρου, μια άλλη πηγή για τα Ομηρικά.

Το πρόγραμμα περιελάμβανε επίσης επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Ιθάκης, με ευρήματα που χρονολογούνται από την πρωτογεωμετρική περίοδο, επίσκεψη στους αρχαιολογικούς χώρους της Ιθάκης (Αλαλκομενές, αρχαία ακρόπολη, με κυκλώπεια τείχη, στο λόφο του Αετού, Σταυρός κ.ά. με ξεναγό τον αρχαιολόγο Γερασ. Λιβιτσάνη) και θαλασσινή εκδρομή στο Γιδάκι, την όμορφη παραλία του νησιού με τα λευκά βότσαλα και τα διάφανα νερά.

Το Σεμινάριο Ομηρικής Φιλολογίας, που έχει προσλάβει θεσμικό χαρακτήρα υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, για τους φιλόλογους καθηγητές της Β/θμιας Εκπ/σης, οργανώνεται κάθε χρόνο από το Κέντρο Οδυσσειακών Σπουδών (Σημερινός Πρόεδρος³ ο Μενέλαος Χριστόπουλος, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πατρών – ισόβια Γενική

Γραμματέας η Μάχη Παϊζη – Αποστολοπούλου, εμπυχώτρια του Σεμιναρίου και ακάματη ερευνήτρια του Ε.Ι.Ε.), τον εκάστοτε Δήμαρχο Ιθακησίων (σημερινός Δήμαρχος Ιωάννης Κασσιανός⁴) και, από το 1996⁵, την Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων. Η Π.Ε.Φ. ευχαριστεί θερμότατα αμφοτέρους τους φορείς, οι οποίοι συμβάλλουν ουσιαστικά στην οργάνωση του σεμιναρίου, ηθικώς και υλικώς· ειδικότερα, στην εφετινή οργάνωση ο Δήμος Ιθάκης κάλυψε τα έξοδα διαμονής στο ξενοδοχείο Μέντωρ, όλων των συμμετεχόντων συναδέλφων.

Τις εργασίες του εφετινού Σεμιναρίου παρακολούθησαν από το Δ.Σ. της Π.Ε.Φ. οι: Αναστάσιος Στέφος και Γεωργία Χαριτίδου, οι Σχολικές Σύμβουλοι: Καραλή Βασιλική και Παπαευσταθίου Μαρία και 30 περίπου εκπαιδευτικοί (εισηγητές και σύνεδροι) από τις Δ/νσεις Β/θμιας Εκπ/σης: Πειραιά, Λακωνίας, Ηλείας, Βοιωτίας, Ευβοίας, Λάρισας, Πρέβεζας, Καβάλας και Κοζάνης.

Ο θεσμός αυτών των Σεμιναρίων διευρύνεται σχεδόν κάθε τρία χρόνια με την οργάνωση Διεθνούς Συνεδρίου, με αυστηρά επιστημονικό χαρακτήρα, με εισηγητές, διακεκριμένους ομηριστές, Έλληνες και ξένους· έτσι, το ΙΑ' Συνέδριο, με θέμα, Μύθοι, κείμενα, εικόνες. Ομηρικά έπη και αρχαία ελληνική τέχνη πραγματοποιήθηκε το 2009⁶ (15-19 Σεπτεμβρίου).

Η Π.Ε.Φ. αισθάνεται έντονη την ευθύνη που της αναλογεί στην ισόμοιρη οργάνωση του Σεμιναρίου, που το έχουν ήδη παρακολουθήσει, όλα αυτά τα χρόνια, εκατοντάδες συνάδελφοι, πλήρως ικανοποιημένοι· παράλληλα, υπόσχεται ότι θα συνεχίσει, μαζί με τους εταίρους του Κέντρου Οδυσσειακών Σπουδών, να ενδιαφέρεται για την ακώλυτη λειτουργία του Σεμιναρίου και την ενεργό και ουσιαστική συμμετοχή των συναδέλφων, ώστε να υπηρετούνται οι επιστημονικοί και διδακτικοί στόχοι του σεμιναρίου και να παραμείνει η ομηρική κληρονομιά παιδαγωγός και κτήμα ἐς ἀεὶ των νέων ανθρώπων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Οι εργασίες του Σεμιναρίου διεξήγοντο πάντα στον ίδιο φιλόξενο χώρο του Μορφωτικού Κέντρου Ιθάκης (έτος ίδρυσης 1957, από τον Α.Θ. Καλλίνικο, στη μνήμη του αδελφού του), που κοσμεύεται, στην είσοδο, με τη στήλη του Βύρωνα (Αύγουστος 1823, έτος διαμονής), με την επιγραφή «Αν ήταν δικό μου αυτό το νησί, θα έθαπτα εδώ όλα μου τα βιβλία και δε θα έφευγα ποτέ».
2. Το βραβείο αυτό απενεμήθη το 2010, με ομόφωνη απόφαση του Επαρχιακού Συμβουλίου (Επαρχος: Αθανάσιος Λιβιτσάνης) στην Π.Ε.Φ. «για την ενεργό επί 15 χρόνια συμμετοχή της στην οργάνωση του Σεμιναρίου Ομηρικής Φιλολογίας στην Ιθάκη, με στόχο την καλύτερη κατάρτιση των φιλολόγων καθηγητών Μέσης Εκπ/σης της χώρας μας στα ομηρικά έπη». Βλ. Φιλολογική, 112/2010), σ.σ. 109-110.
3. Εμπνευστής και πρώτος Πρόεδρος ο αείμνηστος καθηγητής Ιωάννης Θ. Κακριδής (1900-1992). συνεχιστές του οι πανεπιστημιακοί: Μιχάλης Σακελλαρίου, Φάνης Κακριδής και μέχρι πρότινος ο Δημήτρης Μαρωνίτης.
4. Προηγούμενοι Δήμαρχοι οι: Σπύρος Αρσένης, Τηλέμαχος Καραβίας, Γεώργιος Βασιλόπουλος.
5. Επί Προεδρίας Αγγελικής Στασινοπούλου – Σκιαδά και στη συνέχεια, Χριστίνας Βέικου. Προηγουμένως, την

ευθύνη είχε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Σύμβουλοι – Ηλίας Σπυρόπουλος, Φανούριος Βώρος).

6. Ο τόμος εκδόθηκε από το Κέντρο Οδυσσειακών Σπουδών, με την επιστημονική επιμέλεια της Έλενας Walter – Καρύδη. Ιθάκη 2010.